

# PEŁNA LISTA LEKTUR DO MATURY 2009

## SPIIS TREŚCI

### OGÓLNE INFORMACJE O EPOKACH

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| Antyk                         | 9  |
| Średniowiecze                 | 11 |
| Renesans                      | 14 |
| Barok                         | 18 |
| Oświecenie                    | 22 |
| Romantyzm                     | 26 |
| Pozytywizm                    | 31 |
| Młoda Polska                  | 34 |
| Dwudziestolecie Międzywojenne | 38 |
| Literatura Współczesna        | 39 |

### LEKTURY

#### Antyk

|                      |    |
|----------------------|----|
| <i>Biblia</i>        | 41 |
| Mitologia            | 46 |
| Sofokles – biografia | 49 |
| <b>Król Edyp</b>     | 49 |

#### Średniowiecze

|                                        |    |
|----------------------------------------|----|
| <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>        | 56 |
| Dante Alighieri – biografia            | 64 |
| <b>Boska Komedia</b>                   | 64 |
| Najdawniejsze zabytki języka polskiego | 66 |

#### Renesans

|                              |    |
|------------------------------|----|
| William Szekspir – biografia | 68 |
| <b>Makbet</b>                | 68 |

#### Barok

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| Molier – biografia                                          | 76 |
| <b>Świętoszek</b>                                           | 77 |
| Jan Chryzostom Pasek – biografia                            | 85 |
| <b>Pamiętniki</b>                                           | 85 |
| Wacław Potocki – biografia                                  | 88 |
| <b>Transakcja wojny chocimskiej</b>                         | 88 |
| Miguel de Cervantes Saavedra – biografia                    | 89 |
| <b>Don Kichot (Przemysły szlachcic Don Kichot z Manchy)</b> | 89 |

## OŚWIECENIE

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Ignacy Krasiński – biografia  | 99  |
| <i>Monachomachia</i>          | 100 |
| Stanisław Staszic – biografia | 102 |
| <i>Prestrogi dla Polski</i>   | 103 |

## ROMANTYZM

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| Johann Wolfgang Goethe – biografia | 105 |
| <i>Cierpienia Młodego Wertera</i>  | 105 |
| <i>Faust cz. I</i>                 | 111 |
| Zygmunt Krasiński – biografia      | 116 |
| <i>Nie-Boska Komedia</i>           | 116 |
| Adam Mickiewicz – biografia        | 126 |
| <i>Dziady cz. III</i>              | 126 |
| <i>Pan Tadeusz</i>                 | 138 |
| Juliusz Słowacki – biografia       | 146 |
| <i>Kordian</i>                     | 147 |

## Pozytywizm

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Fiodor Dostojewski – biografia | 153 |
| <i>Zbrodnia i kara</i>         | 153 |
| Maria Konopnicka – biografia   | 165 |
| <i>Mendel Gdański</i>          | 166 |
| Eliza Orzeszkowa – biografia   | 167 |
| <i>Gloria victis</i>           | 168 |
| <i>Nad Niemnem</i>             | 171 |
| Bolesław Prus – biografia      | 183 |
| <i>Kamizelka</i>               | 184 |
| <i>Lalka</i>                   | 185 |
| Henryk Sienkiewicz – biografia | 203 |
| <i>Potop</i>                   | 204 |
| <i>Quo vadis</i>               | 234 |

## Młoda Polska

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| Joseph Conrad – biografia               | 246 |
| <i>Jądro ciemności</i>                  | 246 |
| Władysław Stanisław Reymont – biografia | 250 |
| <i>Chłopi</i>                           | 250 |
| Stanisław Wyspiański – biografia        | 258 |
| <i>Wesele</i>                           | 259 |
| Stefan Żeromski – biografia             | 277 |
| <i>Ludzie bezdomni</i>                  | 278 |

## Dwudziestolecie Międzywojenne

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Michał Bułhakow – biografia    | 286 |
| <i>Mistrz i Małgorzata</i>     | 287 |
| Witold Gombrowicz – biografia  | 298 |
| <i>Ferdynand</i>               | 299 |
| Franz Kafka – biografia        | 309 |
| <i>Proces</i>                  | 309 |
| Maria Kuncewiczowa – biografia | 316 |
| <i>Cudzoziemka</i>             | 316 |
| Zofia Nałkowska – biografia    | 324 |
| <i>Granica</i>                 | 325 |

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| Bruno Schulz – biografia .....                | 336 |
| <b>Sklepy cynamonowe</b> .....                | 336 |
| Stanisław Ignacy Witkiewicz – biografia ..... | 341 |
| <b>Szewcy</b> .....                           | 342 |
| Stefan Żeromski .....                         | 347 |
| <b>Przedwiośnie</b> .....                     | 347 |

### Literatura współczesna

|                                             |     |
|---------------------------------------------|-----|
| Tadeusz Borowski – biografia .....          | 356 |
| <b>Opowiadania – wybór</b> .....            | 357 |
| Albert Camus – biografia .....              | 366 |
| <b>Dżuma</b> .....                          | 366 |
| Witold Gombrowicz .....                     | 382 |
| <b>Trans-Atlantyk</b> .....                 | 382 |
| Gustaw Herling-Grudziński – biografia ..... | 387 |
| <b>Inny świat</b> .....                     | 387 |
| Hanna Krall – biografia .....               | 396 |
| <b>Zdażyć przed Panem Bogiem</b> .....      | 396 |
| Sławomir Mrożek – biografia .....           | 399 |
| <b>Tango</b> .....                          | 399 |

## WIERSZY

### Antyk

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Horacy – biografia .....                                 | 405 |
| <b>O co poeta prosi Apollina</b> .....                   | 405 |
| <b>Exegi monumentum (Stawiłem sobie pomnik...)</b> ..... | 406 |
| <b>Aequumemento</b> .....                                | 406 |

### Średniowiecze

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| <b>Bogurodzica</b> .....               | 406 |
| <b>Posłuchajcie, bracia miła</b> ..... | 407 |

### Renesans

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| Jan Kochanowski – biografia .....               | 408 |
| <b>Fraszki</b> .....                            | 409 |
| Do fraszek. Fraszkę moje .....                  | 409 |
| Do gór i lasów .....                            | 410 |
| O żywocie ludzkim .....                         | 410 |
| O karności .....                                | 410 |
| Na nabożną .....                                | 410 |
| Na dom w Czarnolesie .....                      | 410 |
| <b>Pieśni</b> .....                             | 411 |
| Hymn (Czego chcesz od nas, Panie...) .....      | 411 |
| Trudna rada w tej mierze... .....               | 412 |
| Wy, którzy Pospolitą Rzeczą władacie... .....   | 412 |
| Chcemy sobie być radzi?... .....                | 412 |
| Miło szaleć, kiedy czas po temu... .....        | 413 |
| Pieśń o spustoszeniu Podola .....               | 413 |
| Jest kto, co by wzgardziwszy... .....           | 414 |
| Niezwykłym i nie lęda piórem opatrzone... ..... | 414 |
| Pieśń świętojańska o sobótce .....              | 414 |
| <b>Treny</b> .....                              | 415 |
| Tren I .....                                    | 417 |
| Tren VIII .....                                 | 417 |

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| Tren IX .....             | 417 |
| Tren X .....              | 417 |
| Tren XI .....             | 418 |
| Tren XVIII .....          | 418 |
| Tren XIX – albo Sen ..... | 418 |

## Barok

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| Jan Andrzej Morsztyn – biografia .....            | 419 |
| <b>Do trupa</b> .....                             | 419 |
| <b>Cuda miłości</b> .....                         | 420 |
| <b>Niestatek I</b> .....                          | 420 |
| <b>Staremu</b> .....                              | 420 |
| <b>Nieglupia</b> .....                            | 421 |
| <b>Przyjaciółka</b> .....                         | 421 |
| <b>O swej pannie</b> .....                        | 421 |
| <b>Do teje</b> .....                              | 421 |
| <b>Niestatek II</b> .....                         | 421 |
| <b>Na krzyżyk na piersiach jednej panny</b> ..... | 421 |
| <b>Nagrobek Perlisi</b> .....                     | 422 |
| <b>Desperacyja</b> .....                          | 422 |
| <b>Do panny</b> .....                             | 422 |
| <b>Do jednej</b> .....                            | 422 |
| Daniel Naborowski – biografia .....               | 423 |
| <b>Marność</b> .....                              | 423 |
| <b>Krótkość żywota</b> .....                      | 424 |
| <b>Do Anny</b> .....                              | 424 |
| Wacław Potocki .....                              | 424 |
| <b>Czuj! Stary pies szczeka</b> .....             | 424 |
| <b>Kto mocniejszy, ten lepszy</b> .....           | 425 |
| <b>Niechaj śpi pijany</b> .....                   | 425 |
| <b>Pospolite ruszenie</b> .....                   | 425 |
| <b>Veto albo nie pozwalam</b> .....               | 426 |
| <b>Zbytki polskie</b> .....                       | 426 |

## Oświecenie

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| Ignacy Krasicki .....                 | 427 |
| <b>Bajki</b> .....                    | 427 |
| Wstęp do bajek .....                  | 427 |
| Dobroczynność .....                   | 428 |
| Hipokryt .....                        | 428 |
| Komar i mucha .....                   | 428 |
| Kulawy i ślepy .....                  | 428 |
| Lew i zwierzęta .....                 | 428 |
| Lew pokorny .....                     | 428 |
| Wół minister .....                    | 428 |
| <b>Satyry</b> .....                   | 429 |
| Do króla .....                        | 429 |
| Świat zepsuty .....                   | 429 |
| Pijaństwo .....                       | 430 |
| Palinodia .....                       | 430 |
| <b>Hymn do miłości ojczyzny</b> ..... | 431 |

## Romantyzm

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| Adam Mickiewicz .....        | 432 |
| <b>Oda do młodości</b> ..... | 432 |

|                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Romantyczność</i>                                           | 433 |
| <i>Sonet y krymskie</i>                                        | 434 |
| <i>Burza</i>                                                   | 435 |
| <i>Bakczysaraj</i>                                             | 435 |
| <i>Bakczysaraj w nocy</i>                                      | 435 |
| <i>Mog ły haremu</i>                                           | 436 |
| <i>A  uszta w dzie ń</i>                                       | 436 |
| <i>A  uszta w nocy</i>                                         | 436 |
| <i>Pielgrzym</i>                                               | 437 |
| <i>Ajudah</i>                                                  | 437 |
| Cyprian Kamil Norwid – biografia                               | 437 |
| <i>Ogólniki</i>                                                | 438 |
| <i>Przeszłość</i>                                              | 438 |
| <i>Ironia</i>                                                  | 439 |
| <i>Powieść</i>                                                 | 439 |
| <i>Fortepian Szopena</i>                                       | 439 |
| <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i>                     | 440 |
| <i>Klaskaniem mając obrzękłe prawice...</i>                    | 441 |
| Juliusz Słowacki                                               | 441 |
| <i>Grób Agamemnona</i>                                         | 441 |
| <i>Hymn (Bogarodzico...)</i>                                   | 442 |
| <i>Testament mój</i>                                           | 443 |
| <i>[Wielcyśmy byli i śmieszniśmy byli...]</i>                  | 443 |
| <b>Młoda Polska</b>                                            |     |
| Jan Kaspr owicz – biografia                                    | 444 |
| <i>W chałupie</i>                                              | 444 |
| <i>Cykl sonetów: Z chałupy</i>                                 | 445 |
| <i>Sonet XV</i>                                                | 445 |
| <i>Sonet XVI</i>                                               | 445 |
| <i>Sonet XXIX</i>                                              | 445 |
| <i>Cykl sonetów: Krzak dzikiej róży w ciemnych smreczynach</i> | 446 |
| <i>Hymny</i>                                                   | 447 |
| <i>Dies Irae</i>                                               | 447 |
| Kazimierz Przerwa-Tetmajer – biografia                         | 447 |
| <i>Dziś</i>                                                    | 448 |
| <i>Koniec wieku XIX</i>                                        | 448 |
| <i>Nie wierzę w nic</i>                                        | 449 |
| <i>Hymn do Nirwany</i>                                         | 449 |
| <i>Evviva l'arte!</i>                                          | 450 |
| <i>Melodia mgieł nocnych</i>                                   | 450 |
| <i>Anioł Pański</i>                                            | 450 |
| <i>Ja, kiedy usta ku twym ustom chylę...</i>                   | 451 |
| Leopold Staff – biografia                                      | 451 |
| <i>Ars poetica</i>                                             | 452 |
| <i>Deszcz jesienny</i>                                         | 452 |
| <i>Kowal</i>                                                   | 453 |
| <i>Przedśpiew</i>                                              | 453 |
| <b>Dwudziestolecie Międzywojenne</b>                           |     |
| Bolesław Leśmian – biografia                                   | 454 |
| <i>Dusiołek</i>                                                | 454 |
| <i>Dziewczyna</i>                                              | 454 |
| <i>W malinowym chruśniaku</i>                                  | 455 |
| Maria Pawlikowska-Jasnorzewska – biografia                     | 455 |

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| <i>Nike i Miłość</i> . . . . .                  | 456 |
| Leopold Staff . . . . .                         | 456 |
| <i>Wysokie drzewa</i> . . . . .                 | 456 |
| <i>Kartoflisko</i> . . . . .                    | 457 |
| Julian Tuwim – biografia . . . . .              | 457 |
| *** ( <i>Życie? – –</i> ) . . . . .             | 458 |
| <i>Do krytyków</i> . . . . .                    | 458 |
| <i>Prośba o piosenkę</i> . . . . .              | 459 |
| <i>Pogrzeb prezydenta Narutowicza</i> . . . . . | 459 |
| <i>Do prostego człowieka</i> . . . . .          | 460 |
| <i>Mieszkańcy</i> . . . . .                     | 460 |
| <i>Do losu</i> . . . . .                        | 461 |

### Literatura współczesna

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| Krzysztof Kamil Baczyński – biografia . . . . .     | 462 |
| <i>Sur le point D'Avignon</i> . . . . .             | 462 |
| <i>Ten czas</i> . . . . .                           | 462 |
| <i>Pokolenie II</i> . . . . .                       | 463 |
| Stanisław Barańczak . . . . .                       | 464 |
| <i>Spójrzmy prawdzie w oczy</i> . . . . .           | 464 |
| <i>Wypełnić czytelnym piśmem</i> . . . . .          | 465 |
| <i>U końca wojny dwudziestodwuletniej</i> . . . . . | 465 |
| Miron Białoszewski – biografia . . . . .            | 466 |
| <i>O obrotach rzeczy</i> . . . . .                  | 466 |
| <i>Podłogo, błogostaw!</i> . . . . .                | 466 |
| <i>Szare eminencje zachwytu</i> . . . . .           | 467 |
| Zbigniew Herbert – biografia . . . . .              | 467 |
| <i>Przesłanie Pana Cogito</i> . . . . .             | 468 |
| <i>Potęga smaku</i> . . . . .                       | 469 |
| <i>Raport z oblężonego miasta</i> . . . . .         | 469 |
| Czesław Miłosz – biografia . . . . .                | 470 |
| <i>W Warszawie</i> . . . . .                        | 471 |
| <i>Piosenka o porcelanie</i> . . . . .              | 471 |
| <i>Oeconomia divina</i> . . . . .                   | 472 |
| <i>Ars poetica?</i> . . . . .                       | 472 |
| <i>Walc</i> . . . . .                               | 473 |
| Tadeusz Różewicz – biografia . . . . .              | 473 |
| <i>Ocalony</i> . . . . .                            | 474 |
| <i>Lament</i> . . . . .                             | 474 |
| <i>Róża</i> . . . . .                               | 475 |
| <i>Jak dobrze</i> . . . . .                         | 475 |
| Wisława Szymborska – biografia . . . . .            | 476 |
| <i>Rehabilitacja</i> . . . . .                      | 476 |
| <i>Głos w sprawie pornografii</i> . . . . .         | 477 |
| <i>Nagrobek</i> . . . . .                           | 477 |
| Jan Twardowski – biografia . . . . .                | 477 |
| <i>Do moich uczniów</i> . . . . .                   | 478 |
| <i>Który stwarzasz jagody</i> . . . . .             | 479 |
| <i>Spieszmy się</i> . . . . .                       | 480 |
| <i>W kropki zielone</i> . . . . .                   | 480 |
| <i>Na chwilę</i> . . . . .                          | 481 |
| Słowniczek . . . . .                                | 482 |